

EPSKA FANTASTIKA KAO KNJIŽEVNA VRSTA

Epska fantastika (*epic fantasy*, *high fantasy* ili jednostavno *fantasy*) formirala se kao književna vrsta pod utjecajem Tolkienova djela *Gospodar prstenova*, koje je utjecalo na mlađe fantastičare, nametnuvši im niz svojih apstraktnih obilježja koja su, ponovljena u nebrojenim fenotipima, utemeljila epsku fantastiku kao književnu vrstu. Osim toga, Tolkienova su djela, zahvaljujući vidljivosti koju duguju svom uspjehu, pomogla da se vrsta potvrdi i unatrag, u difuznoj skupini avanturističko-fantastičnih pripovijesti između Charlesa Morrisa i Erica R. Eddisona, koje je manja ili veća srodnost s *Gospodarom prstenova* spasila od zaborava i odredila im vrstovni status. U uvodnom dijelu kolegija odredit će se položaj epske fantastike među drugim vrstama fantastične književnosti, analizirati njezin oslon na tradiciju (na kreacionističke i soteriološke mitove, na sjevernoeuropsku epiku i folklor) i prikazati njezin razvoj (vidi Silabus 1). U drugom dijelu analizirat će se segmenti tipične *fantasy* pripovijesti, slijedom kojim se pojavljuju u njezinu tematskom razvoju i grananju (vidi Silabus 2). Segmenti će se razmatrati na primjeru više književnih djela, pri čemu će se upozoravati na slučaje potvrđivanja norme i odsupanja od nje. Težište će biti na njihovoj sadržajnoj varijabilnosti, estetičkoj atraktivnosti i na njihovim ideološkim implikacijama.

PRIMARNA LITERATURA

1. obvezatna

- a. Lord Dunsany, *The Gods of Pegāna*, 1905.
- b. J. R. R. Tolkien, *The Lord of the Rings*, 1954.
- c. J. R. R. Tolkien, *The Silmarillion*, London 1977.
- d. C. S. Lewis, *The Chronicles of Narnia*, 1956.
- e. Ursula Le Guin, *Earthsea Quartet*, London 1992.

2. izborna (najmanje 3 djela)

- a. Lord Dunsany, *Time and the Gods*, 1905.
- b. Eric R. Eddison, *The Worm Ouroboros*, 1922.
- c. J. R. R. Tolkien, *The Hobbit*, London 1937.
- d. Terry Brooks, *The Sword of Shannara*, 1977.
- e. Tad Williams, *The Dragonbone Chair*, London 1988.
- f. Robert Jordan, *The Eye of the World*, 1990.
- g. G. R. R. Martin, *The Game of Thrones*, 1996.

3. stručna (moguće su dopune na početku kolegija)

Lin Carter, *Tolkien. A Look Behind »The Lord of the Rings«*, London 1969.

John Clute – John Grant, *The Encyclopedia of Fantasy*, London 1997. (članci koje valja pročitati navode se u Silabusu pod točkama 2.a – 2.h)

Fredric Jameson, »Veliki raskol«, *Ubiq* 4, 2009.

Diana Wynne Jones, *The Tough Guide to Fantasyland*, London 1996.

Leslie Ellen Jones, *Myth and Middle-Earth*, New York 2002.

Zoran Kravar, »Duboka fikcija«, *Ubiq* 1, 2007.

Zoran Kravar, *Kad je svijet bio mlad*, Zagreb 2010; Beograd 2010.

Darko Suvin, »O žarištima za razumijevanje SF-a«, *Ubiq* 4 (2009).

J. R. R. Tolkien, *The Monsters and the Critics and other Essays*, London 1997.

SILABUS

1. uvodne teme
 - a. tipologija književne fantastike
 - b. tipologija popularne fantastike
 - c. epska fantastika i književne tradicije
 - d. prethodnici epske fantastike
 - e. epska fantastika prije Tolkiena i nakon njega
 - f. epska fantastika kao samosvojna književna vrsta
2. paradigma: potvrde i odstupanja
 - a. kriza (*Land, Debasement, Polder, Thinning, Wrongness, Waste Land*)
 - b. predpriča 1 (*Gods, Elder Gods, Creation Myths*)
 - c. predpriča 2 (*Story, Time Abyss, Recognition*)
 - d. zla sila (*Dark Lord, Malign Sleeper, Goblins, Trolls*)
 - e. družina (*Hero, Avatar, Ugly Duckling, Hidden Monarch, Mentor, Companions, Trickster, Elder Races, Elves, Dwarfs*)
 - f. potraga, njezin predmet i cilj (*Quests, Plot Coupons*)
 - g. rat (*Military Fantasy*)
 - h. konačna bitka, restauracija (*Healing*)
3. zaključci